

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ: Director del Laboratori de Patologia Vegetal del Consell Provincial de Foment de Tarragona.

JOAN ANGEL i GENÍS: Enginyer, Professor de Fitotècnia en l'Escola Superior d'Agricultura.

JOAN ARUMÍ: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Terra Campa.

LLORENÇ BADELL: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Viticultura.

QUILLEM DE BENAVENT: Doctor en Farmàcia, Ajudant del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

M. FAURA i SANS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Geologia en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. GIRONA: Doctor en Dret, Professor de Economia i Legislació en l'Escola Superior d'Agricultura.

MANUEL LLENAS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Botànica en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. LLORT: Publicista Agrari.

ARNEST MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Felanitx (Mallorca).

CRISTÒFOL MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Vilafranca del Penedès.

VICENS NUBIOLA: Professor de Floricultura en l'Escola dels Bells Oficis.

C. OLIVERAS MASSÓ: Enginyer Director de l'Escola de Viticultura i Enologia de Reus.

CARLES PI SUÑER: Enginyer, Director de l'Escola Superior d'Agricultura i Professor de Mecànica.

J. POCH DE FELIU: Enginyer, Encarregat del Servei Tècnic de Terra Campa.

JAUME RAVENTÓS: Enginyer, Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat, i Cap del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

JOSEP M.ª RENDÚ: Cap de l'Acció Social Agrària.

M. ROSSELL VILÀ: Professor de Zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura, Cap del Servei de Ramaderia.

JOAN SALOM: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Arbres Fruiters.

SEGIMON VANDRELL: Enginyer, Encarregat del Servei Forestal.

ERASME M. D'YMBERT: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Enologia.

VALERI SERRA I BOLDÚ :: SECRETARI

SUMARI

La defensa dels interessos agrícoles, per *Carles Pi Suñer*. — Els badocs de l'avellaner, per *August Matons*. — Les fruites a Califòrnia: Cireres, per *R. Sala Roqueta*. — Adobs orgànics per a la vinya, per *Llorenç Badell*. — Notes sobre el conreu de l'alfals; la llavor i la sembra, per *J. Viladot Puig*. — Comentaris. — Informació Vinícola. — Informació general. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori.

FORA TEXT:

EL PARC DE MONTJUIC

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

Parlament, 9

Barcelona

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu
H. B. C.**

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

Agència general per a Espanya del FERTI-
LITZADOR RADIACTIU H. B. C., Bruch,
núm. 42: Barcelona. — De venda en les
principals cases d'adobs d'Espanya.

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS

SERDA, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

**APARELLS PER ANÁLISIS DE VINS
PRODUCTES ENOLÒGICS - ADOBS QUÍMICS
SULFATS I SOFRES - MAQUINÀRIA VITI-VINÍCOLA**

**INSTAL·LACIONS COMPLETES DE VINIFICACIÓ
MODERNA PER A CELLERS COOPERATIUS**

DESPATX: Rambla Sant Francesc, 15 - Telèfon 24

TALLERS: Carrer de Misser Rufet, núm. 8 - Tel. 149

Telegrams "SERDAROS"

En dirigit-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Número solt: **Pessetes 0'50**
Estranger: 11

La defensa dels interessos agrícoles

I

AMB motiu de la celebració de les eleccions legislatives a la nació veïna ens vàrem ocupar de la constitució de la Cambra francesa, fent ressaltar el nombre elevat — superior a cent — de diputats netament agrícoles. No era difícil preveure la influència del bloc compacte que ben prompte, salvant diferències de partit, se solidaritzà en defensa de definides aspiracions comunes. La seva acció se fa sentir d'una manera contínua, i darrerament ha donat lloc a dos interessants i llargs debats. Els parlaments han estat documentats i nombrosos, mostrant, com ha remarcat finament un espiritual ironista francès, que l'agricultura podia estar mancada de braços, però no d'oradors. Es que a França la cultura agrícola és força elevada, i per això les discussions no han quedat en jocs de paraules sense eficàcia, cloent-se amb una sèrie d'acords de alta importància per als agricultors.

Un dels debats es referia a la fixació del preu del blat. Durant la guerra, l'Estat francès ha estat el comprador únic del blat fent-ho per tota la nació. Ara es presentava el problema de si procedia tornar a la llibertat comercial. Per a evitar una elevació de preu exagerada (donat el dèficit de cereals malgrat les immillorables collites), i per la por de les pertorbacions socials que en podrien derivar, el Govern ha cregut que s'imposava continuar la política d'intervenció. Aquestes mides limitatives restringeixen el marge de benefici del productor, per la qual cosa el grup agricultor ha exigít un augment en el preu de compra que compensés l'elevació del preu de cost. El Ministre d'Agricultura, M. Ricard i una Comissió parlamentària formada preferentment per agricultors, han presentat un projecte en aquest sentit, fixant en 100 francs el quintà el preu a que l'Estat pagarà el blat. Aquesta fórmula, àmpliament discutida, considerada insuficient per els agricultors menys transigents que volien la xifra de 110 francs, atacada en canvi, en nom dels consumidors, pel socialista agrari Compère-Morel, que defensava el preu màxim de 85 francs ha estat, emprò, aprovada per gran majoria.

Mes detinguda, i potser encara més interessant, ha resultat la discussió del presupost del Ministeri d'Agricultura. Sabuda és la impor-

tància d'aquest Ministeri, en el que Millerand vol trobar un dels fonaments més fermes de la reconstitució francesa, i en el que ha creat — contrastant amb la indiferència que pels afers agrícoles té l'Estat espanyol — un Subsecretariat autònom per a dedicar-se especialment a l'acció sindical agrària, molt avençada a França i que tants beneficis reporta a la nombrosa legió d'agricultors que, amb variants diverses, formen la seva sòlida democràcia rural.

Fàcil era endevinar, donades les necessitats econòmiques que exigeixen en el país veí l'aprofitament integral de la terra i dels seus fruits, donat el convenciment pregon que l'home del camp més que el de la ciutat ha estat el guanyador de la guerra, i a més, amb el portaveu nodrit i enèrgic del grup parlamentari, que del debat de la Cambra en resultaria un pressupost en el que foren ateses les principals necessitats de l'agricultura. Així ha estat, en efecte. Per a palesar-ho, sense l'aridesa de la multiplicitat de xifres, citarem dos fets concrets, escollits entre altres perquè corresponen a dos sectors en els que la nostra Mancomunitat, vol dedicar-hi també el seu decidit i coratjós esforç, amb aquella parca modèstia a que l'actual i viçiosa constitució política de l'Estat l'obliga. Un fet se refereix a les despeses destinades a facilitar la generalització del cultiu mecànic, l'altre a les esmerçades per a iniciar la lluita contra les malalties infeccioses del bestiar que tant de mal fan a la remaderia.

Creu el Govern francès que la màquina pot cooperar a la reconstitució econòmica del país, augmentant les extensions conreuades i els rendiments de les collites, i per això, per a combatre la inèrcia que s'oposa a les innovacions, la Cambra ha votat un crèdit de 30 milions de francs, destinats preferentment a ajudar econòmicament als Sindicats agrícoles que vulguin comprar tractors. D'aquest crèdit, el 40 per cent és reservat a les regions destruïdes per la guerra, i el 60 per cent a la resta de la terra francesa.

L'altre acord és més característic, i es deu fer remarcar a n'aquelles persones, massa nombroses encara a casa nostra, que creuen gairebé inútil ço que s'esmerça en recerques científiques. La Cambra, com si a ella hagués arribat la paraula persuasiva de l'amic Rossell i Vilà, tant bon defensor d'aquesta idea, ha concedit una altre crèdit de 200,000 francs sols per a ajudar a les investigacions dels savis consagrats, en els seus laboratoris, a la lluita contra la glossopeda. ¡Bella manera de saber comprendre la decisiva valor de les despeses remuneradores!

La importància de l'acció del grup parlamentari agrícola se manifesta en molts detalls, i fora de les discussions que comentem. És probable que influeixi definitivament en el desenrotllament de l'agricultura francesa. Convé, per això, recollir la nota, l'exemple de la voluntat i l'esforç, i potser més encara, per a evitar transplantacions artificials, plenes sovint d'un esperit malèvol. Prou interessant és el tema, les conseqüències a deduir de les lliçons exposades a n'aquest, per a poder dedicar-hi un altre article.

CARLES PI SUNER

L'associació agrícola és el mitjà de què disposa tot pagès per a assolir el progrés en agricultura.

Els badocs de l'avellaner

La deformació dels borrons de l'avellaner és una malaltia freqüent i antiga a Catalunya. No obstant, els nostres pagesos no la consideren com a malaltia i la temen molt poc a pesar dels progressos que fa anyalment. En els dos anys que porto observant-la, he notat, d'una manera que no dona lloc a dubtes, l'increment perillós que va prenent, afavorida per les condicions naturals i potser també en virtut de la creixent adaptació a l'ambient del paràsit que la produeix.

CARÀCTER DE LA MALALTIA.—Ataca els borrons de l'avellaner, els deforma, els infla, els fa tornar carnosos, els fa esclatar. De vegades els borrons prenen la coloració i la forma d'una petita flor semblant un xic a una rosa menudeta o a un clavell. Ataca indistintament els ulls florífers (*safrà*), és a dir, els que haurien donat flor aquest any, i els de fustà, és a dir els que haurien donat brot. Però sembla que l'atac es dirigeix de preferència els primers. Pot comprometre, per tant, i reduir la fructificació de l'any en curs i la dels anys següents.

En part això ja ho tenen observat els nostres pagesos que diuen: any de badocs, any de pocs flocs.

Penso que en l'actualitat, els avellaners, tant del camp de Tarragona com del partit de Santa Coloma de Farnés, perden anyalment un 30 per 100 dels borrons per aquesta malaltia. El mal es, doncs, bastant greu.

L'ull atacat, com és natural, no creix. Se seca i queda a la planta per llarg temps, després i tot de caigudes les fulles. Si la invasió ha estat forta, l'arbre pren aleshores un aspecte característic.

LA CAUSA DE LA MALALTIA.—La deformació dels borrons, és deguda a un acàrid, l'*Eriophes coryligallarum*, Can. (*Eriophes avellanae*, Nal; *Phytotus Coryligallarum*, Tar.) que és llargarud, cilíndric, mideix aproximadament la quinta part d'un mil·límetre i és per això invisible a simple vista.

Un entomòleg italià, en Targioni Tozzetti, estudiant aquesta malaltia en els avellanars sicilians trobà en els borrons deformats altres acàrids: *Eriophes vermiformis*, Nal; *Tyroglyphus minutus*, Targ; *Glyphagus domesticus*; *Caligonus virescens*, Targ; *Gamasus vepallidus*, Koch; *Antocoptes loricatus*, Nal.

No obstant aquell que és veritablement perjudicial és l'*Eriophes Coryligallarum*. Els altres, sembla, són enemics que es nodreixen de l'eriofes.

La invasió dels nous borrons comença més o menys a l'abril quan els borrons que foren atacats l'any anterior estan secs completament i esclatats del tot. L'eriofes aleshores surt i va en cerca dels borrons nats de poc i que haurien de desenrotllar-se en la primavera següent.

S'introdueix en ells, els punxa amb el seu petit bec i determina una irritació en virtut de la qual l'ull s'infla i en la part interior apareixen pèls i verruguetes evidents a simple vista. Al principi les verrugües i els pèls són blanquinosos o lleugerament groguencs, després es van fent foscos fins a tornar-se més o menys rogencs. Entremig, s'estan amagats els eriofes, posen els ous, en número de 800 a 1,000 per borro, creixen els petits nats d'aquests ous, i protegits en les anfractuositats passen l'hivern esperant la primavera següent per a emigrar.

Cap allí el mes de novembre es comencen a veure els primers ulls deformats, d'aquells que foren atacats al mes d'abril. La deformació és aleshores petita, inicial, un inflament lleuger, i el número de borrons esclatats, molt reduït. Després aquest número va creixent i augmenta també el grau de deformació.

Així com al principi aquesta és poc evident, a l'últim, cap a l'abril o maig es veuen borrons completament esclatats, oberts i colorejats com una flor i secs.

De vegades, quan l'atac de l'eriòfes es limita sol a les parts exteriors del borro, encara que hi hagi deformació, l'ull arriba a desenrotllar-se produint brot. Aquest és un cas bastant freqüent que pot observar-se amb facilitat.

L'eriòfes ataca també, encara que en proporció menor, a les flors mascles (*arracades*). En la fotografia que acompanya aquestes ratlles, es poden veure alguns dels diferents aspectes i graus de la deformació. La fotografia ha estat feta en el mes d'abril.

LLUITA CONTRA L'ERIOFES.—El remei més eficaç fins ara, encara que car, és la recollida a mà dels borrons deformats. Aquesta operació es fa a l'hivern que és l'època més còmoda. Els borrons recollits es cremen, per a destruir el paràsit.

Com a remei preventiu és aconsellable cultivar de preferència les varietats que presenten resistència natural a les invasions de l'eriòfes. Hi han, en efecte, algunes classes que són menys atacades. El *grifoll* (*queical de llop* al partit de Santa Coloma de Farnés), resisteix molt més que

la *negreta* la qual, potser, per ésser una classe, podríem dir, d'elecció, és més atacada que altres varietats. Sobre aquest fet tot pagès pot fer observacions mirant un xic els seus arbres.

L'eriofes té també enemics naturals. Demés de les inclemències del temps, un bolet i una bactèria l'ataquen i el perjudiquen. Però, per desgràcia, no deuen ésser gaire temibles quan l'eriofes progressa i s'estén.

La lluita directa es practica amb el polisulfur, és a dir, amb un líquid que obra per contacte. Però és necessari practicar les arruixades en una època en que sigui fàcil *tocar* a l'eriofes.

Al novembre no convé perquè no tots els borrons atacats durant l'any estan esclatats, i els que ho estan són poc oberts. Les proves que he fet aquest any, al camp experimental de Viloví no han donat, per això, un resultat gaire satisfactori.

Les pulveritzacions de polisulfur han de fer-se, doncs, quan els borrons estan oberts, penso a l'abril o maig (l'època s'ha de determinar exactament amb experiències que farem l'any que ve) i quan es verifica l'emigració dels eriofes. Aquests dos períodes sortosament coincideixen, ço que facilita la lluita i la fa més eficaç.

Es convenient repetir un parèll de vegades la polvorització, mullant tot molt bé per a tenir probabilitats de que no se salvin sinó pocs eriofes.

El polisulfur a la concentració del 3-4 per 100 (3 o 4 litres de polisulfur en 100 d'aigua) no crema les fulles. Pot usar-se sense cap mena de por.

Crec molt convenient que els pagesos facin proves pel seu compte seguint les indicacions que acabo de donar. Com més numeroses seran les experiències, més exactes podran ésser les conclusions que d'elles se'n derivaran. Demés podria sortir alguna modificació que facilités el tractament ara un xic difícil en l'època indicada per la presència de les fulles.

AUGUST MATONS

Les fruites a Califòrnia : Cireres

I

SOM al 9 de maig, i per tots els establiments luxosos de venda de fruites s'hi veuen ja cireres: unes cireres grosses, vermelles, més aviat negres, de sà aspecte, sàviament presentades. No tenen pas la cara de les primeres cireres que apareixen ja en respectable quantitat en el mercat de Barcelona; i les d'aquest darrer punt no són, de bon tros, tan ben presentades.

Per ésser les primeres, les d'aquí, a Califòrnia, són molt boniques.

Llegim en les notes del mercat de fruits: «Va arribar a Xicago la primera caixa (de 8 lliures americanes) de cireres provinents de Califòrnia. Es va vendre al preu de 100 dòlars.»

Han passat. Tornem a llegir: «Han arribat a Nova York els primers vagons de cireres provinents de Califòrnia. S'han pagat cap al voltant de 7,000 dòlars el vagó.»

Nosaltres, el 10 d'abril d'enguany, veierem ja cireres primerenques a Barcelona. No sabem pas quina era llur procedència. Però sabem que

les primeres cireres que surten en quantitat apreciable al mercat de Barcelona són les dels voltants de la ciutat comtal, i que això no passa fins a mitjan maig. Aquí ja han sortit dels luxosos establiments i ja se'n troben per tot arreu. Són ja abundants. Fins els venedors ambulants en porten i venen de barates. Les indústries derivades de la fruita ja comencen a manipular cireres.

Són al 15 de maig: al temps que comencen a arribar les cireres a Barcelona. Aquí abunden. No volem deixar perdre l'ocasió de veure la collita d'aquesta fruita. Ens diuen que és una cosa sorprenent.

Agafem el tren. En lloc d'anar a buscar una latitud més meridional que Sant Francisco, com sembla que seria el normal, ho fem al revés: anem cap al nord, a uns 100 quilòmetres de la ciutat, fins arribar a Vacaville, centre de la comarca productora de fruita (la més primerenca de Califòrnia), fora de l'extrem més meridional d'aquest país.

La causa d'aquesta apreciable qualitat és el disposar d'un clima extremament calent, degut, sobretot, a la seva orografia. És una vall una mica accidentada, orientada al migdia i protegida per tots els altres cantons contra qualsevol intempèrie.

Ens traslladem a Vacaville, com hem dit. És el centre de producció. A mesura que ens internem en la vall, no es veuen sinó fruiters. El camp no és massa pla. Arribats ja, ens enfilem a un turonet, després a un altre, després a un altre, a molts. Ens creiem que som al Baix Urgell, que de sobte el país s'ha fet més accidentat del que ho és allí, i que els olivers s'han convertit en tota altra mena de fruiters, guanyant així el país en vistositat i verdor.

Però no som a l'Urgell, i aquí les plantacions, relativament de fa pocs anys, són fetes amb una regularitat que sorprèn, trobant-se amb dificultat un arbre desplaçat o fora d'alineació. Demés, han estat ben criats, i no se'n veu un de tort o decantat, cosa freqüent entre els nostres fruiters.

Una cosa discorde en la semblança que hom intenta establir: aquí, a Califòrnia, els arbres són més baixos que no pas a Espanya. És un punt interessant, del qual parlaré en altra ocasió.

La terra bona, de fondària, amb tirada a argilosa i d'un color cendrós. Alguns trossos molt plans, capaços de regar-se, però de secà, per falta d'aigua. Turonets sense pedregam i plantats, fins a la punta, de tota mena de fruiters. Es podrien assemblar als vinyars dels voltants de Martorell. En una paraula: fruiters de secà, però en bona terra i bona quantitat de pluja.

Fruiters de tota mena i en grans plantacions. L'extensió d'aquestes plantacions és una cosa gran, com tot el que es diu d'Amèrica. Però en aquesta determinada regió, la cosa més sorprenent són les plantacions de cirerers. Aquests hi són de tots els tipus: vells, joves, plantats d'enguany, i en sèries de mils en un sol camp. Enlloc del món es veuen tants cirerers reunits com aquí.

Ens fem pel·l dels camps. L'espessor de l'arbrat priva de veure les cases que aquí i allà estan escampades. Són els *ranch* o *farm*, que diuen aquí. Cada una és ara centre d'activitat per a la collita de cireres. Passem pel camp, i ara només volem veure cirerers. Tenen bon aspecte, en general; són joves, però se'n veuen que es moren. El gran arbre vell que es

veu sovint a Catalunya, només es troba al peu de la casa de pagès, com si hi fos per fer ombra. En els camps de producció hi són relativament joves.

Són plantats a prop, a uns 6 o 7 metres. Sempre en quadre perfecte. Són intensament conreats; fortament i sàviament podats. Tenen la forma de piràmide o de vas cilíndric. Sempre tija baixa. Conseqüència: produeixen fortament, però s'exhaureixen amb rapidesa.

Veiem arbres ja sense fruita. Més enllà n'estan collint; la collita és abundosa. Una colla d'homes, proveïts de lleugeres escales i d'un pot de llauana penjat al coll, està collint cireres. Ens hi acostem. Hi ha l'amo. Mengem cireres: com que abunda tant la fruita, ni en fa ningú cas. Demanem: com que la feina és delicada, ja que s'ha de collir el fruit amb cua perquè tingui presentació, no es fa la feina a preu fet (la cosa més corrent aquí), sinó que es fa a jornal. Treballen deu hores i cobren 4 dòlars. No s'hi maten; vénen a collir uns 30-40 quilograms de fruita al dia.

Seguim enllà. Una nota pintoresca. Ara és un grup de noies que, abillades de pantalons i polaines, fan la mateixa feina que els homes; estan fent un tros més enllà.

Això és en el *ranch ulatis*. Anem per altres parts, i poques variants. Moltes varietats de cireres *púrpura quinda* i *negra tàrtara* són les que estan collint ara i amb més abundància. Hi ha cireres a mig madurar i se'n veuen de ben verdes, encara.

La collita es fa a mà, i en tres vegades (la cosa més corrent), repasant les madures fins que no en queden. Del recipient penjat al coll (recipient petit i rígid), passen les cireres a unes caixes, manejables i de poca fondària perquè no es faci malbé la fruita. Demés, són espitlleres a fi de facilitar la conservació si aquesta s'ha de fer. Són prou rígides per a ésser descuidadament manejades en el camp. Hi estiven unes 12-15 lliures americanes (0'4536 quilograms) en cada una.

En uns carros baixos agafen aquestes caixes i les porten a la sala d'embalar.

Anem a veure com embalen.

R. SALA

Sant Francisco de California, 5-18

Adobs orgànics per a la vinya

Es sens dubte coneguda per tothom la necessitat que té la vinya d'ésser tractada periòdicament per adobs orgànics, a fi de proporcionar a la terra les millors físiques i químiques de què tant abelleixen les actuals plantacions.

Hi ha llocs a Catalunya on el viticultor mai s'ha preocupat de femar les seves vinyes, excusant-se que no produeix fems en la seva finca i si en vol els ha de cercar lluny, resultant caríssims de ports.

Doncs bé: a aquests agricultors és als que em dirigeixo, fent-los descobrir una font de matèria orgànica de gran valor oblidada per uns i menyspreada per altres que no saben treure la seva valor màxima.

Aquesta matèria orgànica a què ens referim és la brisa abans o després d'haver passat per les facines. Les brises destil·lades, o sia aquelles de les quals s'ha tret l'alcohol, són més fàcilment transformades en fems que les que contenen alcohol. Això es comprèn fàcilment coneixent la qualitat antisèptica de l'alcohol per a evitar tota fermentació.

Demés, les matèries fertilitzants que en gran proporció conté la brisa, sols són assimilables per les plantes, quan d'elles s'ha tret l'acidesa que contenen.

La terra, a la llarga, pot neutralitzar aquesta acidesa, però és preferible evitar aquest procés lent introduint a la terra la brisa en forma d'adob assimilable.

La conversió prompta de la brisa en adob s'efectua destruint la seva acidesa, utilitzant com element principal la calç, en una proporció aproximadament del 2 per 100.

Si al mateix temps hi ajuntem escòries de desfosforació, enriquirem la brisa en àcid fosfòric.

Per a fer de la brisa un bon fem cal seguir el procediment aconsellat per M. Roos, que tot seguit detallarem:

S'esculleix l'emplaçament sobre el qual es proposa fer l'operació, tenint, si és possible, una terra impermeable i amb certa inclinació. S'escampa per terra la brisa fent una capa de 20 a 25 centímetres d'altura.

Si es tracta de brises esgotades per difusió o per piquetes, es deixen escórrer 36 o 48 hores abans de fer l'estratificació.

Sia pesant un cove i comptant els que conté la capa de brisa, sia mitjançant qualsevol procediment, el que convé és conèixer aproximadament el pes de la capa. Després és distribueix al vol, a la seva superfície, les substàncies següents:

4 per 100 d'escòries de desfosforació, que contenen la meitat de llur pes de calç i el 15 per 100 d'àcid fosfòric.

O bé, si no s'utilitzen escòries, 2 per 100 de calç ordinària garbellada; 2 per 100 de fosfat precipitat que conté 30 per 100 d'àcid fosfòric, o bé una quantitat equivalent de fosfats naturals mòlts.

Finalment s'escampa també al vol 2 per 100 de sulfat de potassa, quantitat que es pot reduir a 1'5 i a 1 per 100 si es tracta de brises no esgotades amb piquetes i, per consegüent, menys empobrides de potassa.

En lloc apart es fa un *purin* artificial compost de les següents matèries:

Aigua	100 litres
Calç viva	1 Kg.
Sulfat amònic	2 Kg. 500

Es deixata la calç en una quantitat petita d'aigua, formant una llestada amb l'afegiment de la resta d'aigua i s'afegeix per últim el sulfat amònic.

S'ha de remenar vigorosament el conjunt amb un pal, fins que la dissolució del sulfat amònic sigui completa; això quasi s'aconsegueix al cap d'un quart d'hora, quedant ja fet el *purin* artificial.

Tractant-se de brises premsades no esgotades, per consegüent susceptibles d'absorbir més líquid en les regades, és precís doblar la dosi d'aigua indicada a fi d'obtenir un *purin* la meitat fort.

Copiosament es mulla la primera capa preparada esmerçant-li uns

30 litres de *purin* artificial per metre quadrat si les brises han estat esgotades, i 50 ó 60 litres si es tracta de brises simplement premsades; però en aquest últim cas el *purin* serà rebaixat a la meitat de sa força com havem dit anteriorment.

Es forma una segona capa integrada pels mateixos elements que en la primera i és igualment regada; procedint d'aquesta manera va creixent la pila per capes successives tant com es vulgui, tenint cura que l'última capa, després de regada amb el *purin*, sigui coberta amb una capa de 5 a 10 centímetres de terra.

Al cap de poc temps, la temperatura puja considerablement en la massa, on s'ha establert una fermentació molt activa que ha de deixar-se sense intervenir-hi per res.

Després de tres setmanes es talla la pila transversalment, i es torna a fer a uns quants metres de distància. Aquesta operació té per objecte barrejar les capes i repartir millor els productes que si han afegit.

La fermentació, que s'ha parat un xic, torna a reprendre's, si bé amb menys activitat.

En emplear-la s'ha de tallar també la pila transversalment, completant així la barreja.

La valor fertilitzant absoluta de la brisa s'és augmentada pels elements afegits: 21 quilograms de nitrògen pels 100 quilograms de sulfat amònic esmerçat; 15 quilograms aproximadament d'àcid fosfòric pels 100 quilograms d'escòries, i 50 quilograms de potassa pels 100 quilograms de sulfat de potassa.

Aquesta operació tan senzilla permetria al viticultor atendre millor les seves vinyes i no podria dir ja, que allà on no hi ha bestiar no hi pot haver bons adobs orgànics.

LLORENÇ BADELL

Enginyer del servei de Viticultura
de la Mancomunitat

Notes sobre el conreu de l'alfals

LA LLAVOR I LA SEMBRA

TENIM ja preparada la terra escullida com a bona i tot està disposat per a retre com cal la llavor que ha de donar lloc al prat artificial. Podem, doncs, tirar el gra d'alfals; però, ¿sabem si aquest reunirà aquelles condicions precises per a germinar degudament i donar lloc a la nova planta? Forçós serà que sapiguem quins són aquests requisits que a la llavor es refereixen.

1.ª Que estigui ben constituïda. No ha de faltar, per tant, cap de les seves parts constitutives, i, si bé la destrucció parcial del tegument i dels cotilèdons no són causes que privin la germinació, aquesta es fa del tot impossible si falta l'embrió, que és la futura planta en miniatura.

2.ª Tot i essent perfectament constituïda la llavor d'alfals a sembrar, ha de tenir permeable el *tegment*, que és la pela que cobreix l'ametlla.

De no existir aquesta permeabilitat, que és quan a la llavor se li diu *dura*, l'aigua no pot entrar en l'ametlla, i l'embrió, que per a desenrotllar-se la necessita en un 90 per 100, i més, no pot fer-ho, i la llavor es perd. Les llavors dures provenen de la batuda, i són aquelles que durant aquesta han rebut rossaments o cops que han macat el tegument. Poden fer-se germinar, no obstant, les llavors dures; però omitim els procediments perquè tampoc ha de dedicar-se l'agricultor a portar-los a cap.

3.^r L'ametlla ha d'ésser madura. I entengui's que hi ha dues classes de maduració: la interna i l'externa. La maduració externa és la que s'aprecia perquè, arribada la llavor al seu total desenrotllament es desprèn fàcilment de la planta. La maduració interna és la que dota la llavor de substàncies especials (diastases) que fan que l'embrió pugui aprofitar les reserves alimentícies dels cotilèdons als primers moments del seu desdoblament.

4.^t La maduració de l'ametlla ha de persistir encara en el moment de la sembra, és a dir, la llavor *no ha d'ésser passada*. I es diu passada una llavor quan després d'un temps de la seva maduració, per treballs especial d'oxidació, perd la diastasa elaborada. Un gra d'alfals pot durar més o menys temps en perfecte poder germinatiu, segons la manera com s'ha conservat, i, en general, dura més com més sec sigui. Però el pagès ha de despreciar en general llavors que tinguin més de quatre anys, puix que, si bé és veritat que una llavor massa jove no és tan bona com la de dos o tres anys, també ho és que des de quatre anys endavant ha de considerar-se passada.

La llavor de l'alfals és petita, de forma de ronyó, llustrosa i de color d'oli més o menys pujat; un hectolitre pesa de 76 a 79 quilos, segons diu Garola, i segons Ricaldome, en cada gram no han d'entrar-hi més de 500 unitats.

Si la llavor s'ofereix blanca és que no ha madurat bé; i si és bruna és que per a treure-la de les tavelles s'ha sotmès a una temperatura molt forta. Una llavor pot tenir la color i llustre que li són propis, i no obstant ésser alterada per haver-se disfressat l'alteració, untant-la d'oli. Descobrirem aquesta falsificació posant uns quants grans sobre un paper fi blanc i escalfant-lo. Si es produeixen taques en el paper és que les llavors porten oli.

Amb l'objecte no ja de donar llavors dolentes per bones, sinó d'augmentar el pes de les bones, i, per tant, defraudar igualment, es barreja arena menuda amb els granets d'alfals. És fàcil posar al descobert aquesta alteració, comprovant si el pes correspon a la mesura en la proporció que havem deixat indicada.

Una altra trafica consisteix en ajuntar amb els grans d'alfals llavors de diferents plantes. Una llavor que a voltes acompanya a la d'alfals és la de *cuscuta*. Pel que fa referència a l'adquisició de llavor d'alfals, indicarem que: «quan es compri llavor d'alfals ha d'exigir-se, fins tractant-se de petites quantitats, *garantia per escrit en què consti que no està infestada de llavors de Cuscuta*. Si el venedor no pot donar tal garantia, de cap manera ha d'adquirir-se.

Les condicions que ha de reunir una bona llavor d'alfals vénen resumides en aquesta taula:

Pes de l'hectolitre	De 78 a 82 quilos
Pes de 1,000 llavors	De 2 a 2'20 grams
Nombre de llavors per un quilo.	De 450,000 a 500,000
Llargada de la llavor.	De 2 a 2'50 mil·límetres
Puresa (P).	98 %
Facultat germinativa (F).	De 90 a 95 %
Energia germinativa	De 45 %
Valor efectiu $\left(V = \frac{P F}{100} \right)$	88'20 %

Perquè el pagès pugui trobar aquests valors, almenys aproximadament, ha de saber el que signifiquen; i com que les quatre primeres ja són prou comprensibles, explicarem les quatre darreres.

Puresa és el tant per 100 en pes de les llavors que queden després de netejades de tota impuresa.

Facultat germinativa és el tant per 100 de llavors que germinen durant els deu primers dies següents a la sembra.

Energia germinativa és el tant per 100 de llavors que germinen durant els tres primers dies següents a la sembra.

Valor efectiu és el resultat del producte de la puresa P, per la facultat germinativa F, partit per 100.

El valor de les quatre primeres condicions es troba fàcilment per senzilles mesurades; per a les altres quatre es procedeix així:

S'agafa una mostra de llavors i es pesa exactament; es van separant una per una totes les llavors que siguin d'alfals, deixant les impureses (terra, llavors estranyes, boll, arena, etc.), i, un cop ben triades, es tornen a pesar. La diferència de pes entre la mostra i les llavors netes, i una petita operació aritmètica, donaran la puresa. Exemple:

Pes de la mostra: 2'50 grams   Pes de les llavors netes: 2'35 grams
 Puresa = 2'50 : 2'35 :: 100 : x = 94 %

De les llavors netes se n'agafen 100 i es posen en un local tebi entre dos draps humits. Al cap de tres dies es compten les que grifolin, i aquell nombre serà el tant per 100 d'energia germinativa; al cap de deu dies es tornen a comptar les grifolades, i el nombre aquest representarà el tant per 100 de la facultat germinativa. Suposem que hagin estat 41 i 87 respectivament. Segons aquestes dades, la valor efectiva de la mostra d'alfals assajada serà:

$$V = \frac{P \times F}{100} = \frac{94 \times 87}{100} = \frac{8178}{100} = 81'78 \%$$

Cal fixar-nos que l'agricultor obrarà amb empirisme, i, per tant, un allunyament moderat de les dades normals no ha de fer-li desestimar la llavor en tracte.

Amb les llavors passa com amb tots els articles del comerç, que una procedència acreditada és un bon tant per cent de garantia de bonesa. Mes no cal pas fiar-nos en absolut d'aquesta condició, per les suplanta-

cions de nom que es fan en els etiquetatges i perquè a voltes, noves fonts de producció logren materials que aventatgen als de procedència més garantida.

Adquirida definitivament la llavor, s'ha de saber la quantitat que ha de sembrar-se, i aquesta varia segons el tant per cent de grans dolents que conté, millor dit, segons el valor efectiu, oscil·lant de 25 a 40 quilos per hectàrea en relació amb l'oscil·lació del valor efectiu entre un 80 a un 95 per 100, puix que no s'ha d'acceptar llavor de menor riquesa germinativa que la mínima fixada, com no s'ha de fiar trobar-ne de riquesa major que la màxima assenyalada.

La sembra d'alfals pot fer-se a la primavera o a la tardor; mai no ha de fer-se en ple estiu o en ple hivern perquè tant les calors com els freds intensos perjudiquen la planta tendra. Si es sembla a la tardor, pot fer-se sol o juntament amb cereals; i si es fa a la primavera, sol, amb veces o amb ordi de primavera. Si l'alfals es sembla a la tardor cal tenir en compte que si els freds vénen primerencs i troben la planta poc arrelada poden perjudicar-la si no matar-la del tot, i per això és convenient sembrar cap al començament d'aquella estació, defugint del tot la sembra en aquest temps en països de fortes i llargues gelades. Si el país perilla de freds tardans, la sembra de primavera, junt amb ordi, ha de fer-se sembrant l'ordi, i quan aquest és nat tirar la llavor d'alfals.

La sembra pot fer-se a l'aixam i a solc. Es poc el costum de fer-la a solcs entre els nostres pagesos; però, si així es vol portar a cap, de solc a solc s'ha de guardar una distància de 12 centímetres com a mínimum i de 25 com a màximum. La sembra a aixam pot fer-se a màquina i a mà. Si es té una sembradora de llavors petites serà mellor usar-la. ja que fa una feina més acurada; i hi ha màquines que elles mateixes sembren i enterren la llavor a la fondària que es desitja. En aquestes màquines la llavor s'hi posa sola, contràriament del que es fa quan es vol sembrar a mà.

En aquest cas s'ha de barrejar amb dues vegades el seu volum d'arena. La sembra a mà a ruix es fa passant primer al llarg de la parada amb la meitat de la llavor, i després al través amb l'altra meitat. L'afegir-hi arena és per a fer millor distribució de la llavor, puix que d'altra manera, en empunyar-la sola, s'escorre fàcilment per entre els dits i no es llança uniformement.

Ja la llavor a la terra, per a cobrir-la, es dona una passada de rascles de cadena, de postejador o de rascles ordinaris, millor invertit, o sia amb les pues de cara al cel. És una operació delicada, aquesta, ja que segons ella es perd o s'aprofita diferentment la sembrada. Ni s'ha d'enterrar massa, ni s'ha d'enterrar poc; i, entre els dos extrems, és preferible pecar per aquest, ja que el gra grifola totseguit i treu l'arrel que xucla de la terra la humitat necessària per al desenrotllament de les primeres fulles.

Una vegada nascuda la planta, per a la qual cosa necessita uns vuit dies, es mira si el camp ofereix una naixença uniforme, i en cas negatiu es ressegueixen el clars amb nova llavor.

COMENTARIS

Les raons d'un canviament

No direm mentides. Podríem invocar raons filosòfiques o filològiques per a justificar el canviament de títol d'aquesta Secció, però preferim dir la veritat. És més senzill.

Espigolant ja no ens agrada. Demés no respón ben bé al caràcter que la secció ha anat prenent al contacte de la realitat.

Per això, hem escollit, al mig any just el nom de *Comentaris* que dóna idea de quelcom més flexible i elàstic, més ràpid i menys trascendental. No obstant tampoc ens sentim capaços de garantir una fidelitat eterna al nou títol...

Però, a pesar del canviament, l'esperit de la secció serà el mateix; ha variat sols el nom, l'element secundari. I ja sabeu que el nom no fa la cosa...

El moviment de la propietat a França i Itàlia

La classe pagesa ha estat la que ha donat més fills a la guerra; el major contingent de morts, ferits i invàlids es troba entre els agricultors en tots els països belligerants. A pesar d'això, de l'encariment dels jornals i de la producció deficient, els agricultors han ressentit un benefici amb la guerra. Avui no es troben a França ni a Itàlia, terres per a vendre. En canvi és enorme el número de demandes de compra; les hipoteques i les pignoracions han disminuït i fins en els petits hospitals rurals, hi han menys malalts index de que la gent del camp està avui en condicions de sostenir les despeses d'una malaltia.

Constatem amb satisfacció aquest fet—que té també la seva correspondència a Catalunya—veient en ell l'encaminament vers una solució natural del problema de la terra.

Abstencionistes... de vi espanyol

Ens arriba de bona font d'informació. Vegem el cas.

Premissa: l'us de l'alcohol és nociu a la economia. Seqüència: prohibida la venda i consum. Aqueixa tesi s'ha generalitzat arreu del mon... del lúpul i la sacarina. Va bé.

Noruega no podia mancar als abstencionistes. A Cristiania hi ha Junta Trust d'Abstemis. Va bé. Res que contingui alcohol. I en efecte: certs apotecaris despatxen receptes als pseudo-malalts i venen whisky, cognac i generosos de Bourgogne, champagne, etc. Les apotecaries s'han convertit de fet en *bars* i els, diguem-ne malalts, fan cua com als nostres estances per a treure unes ampolles de vi o licor. Va bé.

Però si el client demana Xerez, Màlaga, Priorat, Malvasia o vi d'Espanya... llavors la inflexible llei sanitària prohibitiva declara que sols és possible el *recipe* amb marques franceses, potser perquè l'alcohol francès es menys Gay-Lussac que el nostre dossatge, o potser perquè en els cervells dels abstemis governants noruegs produeix més alegries el Moët-Chandon que la mistela tarragonina o el ranci de Falset.

Signeu *francs*, senyors ministres noruegs; digueu que les *pessetes* vos entrebanquen i deixeu en pau l'alcohol i la llibertat dels vostres consumidors de whisky... o lo que sia, i

Visqui qui pugui els bons negociets francesos!

S'ha de tenir por dels préstecs?

Fixeu-vos Sindicats en aquesta paradoxa econòmica. Surt més a compte treballar amb diners deixats que amb diners propis.

Una persona té 100,000 pessetes de capital; invertint-les en una indústria li donen, per exemple, el 10 per 100, és a dir 10,000 pessetes. Un altra persona té només 50,000 pesetes; en demana 50,000 més a un banc, a l'interès del 5 %, i inverteix les 100,000 resultants en la mateixa indústria i en les mateixes condicions que l'industrial anterior, més ric que ell. Obté també un interès del 10 %, és a dir 10,000 pessetes. Paga al banc les 2,500 pessetes d'interès i li queden 7,500 pessetes netes. És com si les seves 50,000 pessetes li haguessin donat 7,500 pessetes, és a dir, un interès del 15 per 100, mentre que l'altre industrial treballant exclusivament amb capital propi ha tret sol un interès del 10 per cent.

No us sembla després d'això, que els préstecs no han de fer por?

Els inefables serveis oficials

Llegim:

«Han solicitado insecticidas para combatir distintas plagas, de la Sección de Patología vegetal del Consejo provincial de Fomento de...»

Per caritat, per a que no es digui que volem posar en evidència aqueix organisme, suprimim el nom de la població; aixís podrem comentar més imparcialment el solt.

La notícia és artificiosament redactada i ja no cal dir que oficiosa-ment feta i enviada. El periòdic l'ha posada perquè és cosa inofensiva, perquè l'hi ha enviada el secretari i sobretot perquè li han donat feta, tasca ideal de tots els diaris de ciutat i de fora.

La badada no l'ha feta, doncs, el diari en publicar la insubstancialitat de la notícia, qui l'ha feta, és aqueixa Secció de Patologia. Perquè una de dues: o són pocs o ningú els qui han sollicitat insecticides; si són molts els citarà, i, detalladament, ens dirà els pobles i les entitats i les malalties combatudes. I com no cita pobles ni malalties és de suposar que no hi ha tals sollicituts ni tals plagues combatudes.

Coneixem el sistema periodístic i la manera com les gasten els organismes ficticis creats en un moment de fatuitat per qualsevol ministre dels d'allende. Aqueix qui ens ha fet escriure aqueixes ratlles tenia temps endarrera unes mils pessetes en compte corrent al Banc d'Espanya *muriéndose* de risa, segons confesió del secretari (castellà ell, això sí).

I àdhuc oferint els serveis gratuïtament, àdhuc anant darrera els pobles perquè els sollicitessin, no n'hi havia de cuits, ningú els volia, amb gran desesper dels del *Consejo* que no sabien que fer per a donar fe de vida, que no sabien que posar en la memòria anyal de reglament, que no hi havia manera de justificar el cobrament dels 5 cèntims per jornal a que la llei els facultava (do ut facias) per a que fecin experiments, provatures, etc.

És per un seguit de raons que no s'acaba, que el poble català fuig tant com pot de tenir tracte ni pacte amb tot el que faci farum d'oficial.

Per això està més enamorat cada dia del Govern de casa.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Es a voltes força instructiu i edificant llegir les pures informacions comercials que expandeixen als centres negociants, i en aquesta informació, mancats de l'incentiu de novetat a casa nostra, pendrem un breu resum de corresponsalies... interessades.

El mot d'ordre, d'uns temps ençà—un bon seguit de setmanes—ve resumit en un clixé que, per a donar-lo amb imparcial exactitud, deixarem sense traducció. S'afirma que: *Los precios prosiguen flojos por falta de embarque.*

I al repassar-la aquesta fluixetat de preu, ens trobem seguidament, amb columna closa, enfront d'unes dades de 3'05 a 3'50 pessetes grau-hectòlitre. I com la cosa està ben allunyada dels migrats preus que poguéssim témer, resta únicament de la proposició, llur segona terminalitat: *falta de embarque.*

En aquest punt, memòria estalvia anades i vingudes; i memòria arxivava ja al començ de l'any la raó aludida de manca de sortides vers la França, precisament quant el contingent de nostres arribades per ports diferents als mercats francesos, donava les següents xifres en sols dos mesos—gener i febrer—de 702,618 hectòlitres en 1920 contra 353,892 hectòlitres en 1919, o diguem més del doble enguany. Si li seguim les petges al cataclisme que trontollà els valors monetaris, no trobarem a bon segur que un càstic del 53 i 54 % en el canvi que llavors regia pogués ésser causa de nostres majors sortides.

Millora la situació monetària i no reaccionen els embarcs? Doncs una raó poderosa deurà influir-hi i a nostre entendre no és altre que la positiva manca de vins d'embarc car els d'alta graduació són més fàcilment negociables al interior dels mercats, ja que admeten el consorci aigua, cireneu del petit traficant. I veliaquí el perquè de que el comerç d'allure les confessi verdes, encara que declarant la paralissi del vi. Ens ho comenta un corresponsal que *Le Moniteur Vinicole* té a Tarragona i que amb data del 21 de juny darrer — i ben proper, no? — escriu: «Nostre mercat està calmós, però els preus es mantenen fermes — enteneu? *ferms*, no *flojos*—perquè els pagesos que contenen amb mitjans no volen pas veure llurs vins a preus baixos. També el comerç conta amb existències importants de vi, adquirides a alta valoració. Potser — aquell *potser* que no admet cap tracte ni paper — baixaran un xic els preus per manca de demanadissa tal com ara s'observa, però no's compta amb una baixa important.»

Retreu seguidament els valors dels clars a 4'25 i 4'50 pessetes i els negres des de les 3'75 a les 4'50 pessetes per grau-carga. El redactor comercial registra, demés, els següents valors per tipus de 11'5 graus hectòlitre: clars a 145-155 francs i negres a 155.

Si repasem els cursos d'embarc a Portugal i la Itàlia potser — altre *potser* — hi trobarem que l'estat de concurrència no és favorable als exportadors espanyols, car Portugal dona negres de 11 graus a 120 i 125 francs hectòlitre nef, i a 150—160 els clars. Itàlia, amb els vins d'embarc toscans, cedeix a les 130-190 lires. I, cert, no hi som a guanyar-hi els vins espanyols.

El comentarista de *Le Progrès Agricole et Viticole*, escribia a darreries de juny aquestes textuals consideracions: «El port de Rouen continua veient el desembarc de vins d'Espanya i Portugal que poden comprar-se, en fusta de castanyer i negres a 140 francs, allotjant-los en els magatzems d'assortiment, descongestionant els molls.»

Ni apar que la situació queda manifesta amb fluixetat d'embarc i fermança de preus que els productors no volen rebaixar perquè saben que el rebaix depèn del mullatje fastigós i gens limitat per ço que no és cosa de que els vinyaters ens volguem tirar sorra al rostre.

PERE J. LLORT

INFORMACIÓ GENERAL

—*Facina cooperativa al Vendrell.* — Per a impulsar la prompta construcció d'aqueixa nova facina comarcal, es celebrà un acte de propaganda en que hi parlaren D. Francesc Santacana, D. Josep Marí i D. Josep M.ª Valls, havent-hi acudit molts representants dels pobles veïns.

—*Si els negocis de l'Estat fossin tots com el que direm, podria plegar.* En temps d'En Romànonés, deu fer tres anys, va comprar 1.600,000 quilograms de sulfat de coure al preu de 150 pessetes els 100 quilograms.

Després de guardar-lo tres anys l'ha tret a pública subhasta, ara quan ja ja es necessita, i l'ha cedit a 40 pessetes els 100 quilos.

—*Els cellers comunals acabats o en construcció que hi ha en el Penedés,* són: Banyeres, que el feu l'any passat, i pensen engrandir-lo. Al Pla del Penedés a més del que té el Sindicat en construeixen un de molt important. A Moja, es disposen a fer-ne un per a encabir-hi la collita de 1921. A Les Cabanyes estan acabant el seu que ha costat 40,000 duros. Llorens del Penedés té pressupostades 400,000 per a construir-lo. A S. Jaume dels Domenys l'han començat ja. Els de La Granada igual, i, finalment, a Ordal està acordada la construcció. Bé pel Penedés!

—*El Sindicat d'Aiguamúrcia* està bastint un admirable celler. Per acabar les obres tenen sollicitat un préstec de la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat.

—*Exposició agrícola.* — El Sindicat Agrícola de Balaguer i sa comarca està organitzant una Exposició en que hi haurà una collecció de tota mena de llavors, models de distintes classes de maquinària, mostres d'adobs, i seccions destinades a avicultura, cunicultura i cultiu de cànem. Dirigirà la instal·lació l'Escola Municipal d'Olot.

—*Maquinària d'empacar.* — Amb destí a empacar la palla de sos associats, el Sindicat Agrícola de Sta. Coloma de Queralt ha comprat i rebut ja d'Alemanya, una magnífica premsa que anirà per medi d'un motor elèctric de 15 cavalls. Pesa 5,000 quilos.

—*A la Facina de la Federació* de la Conca de Barbarà, es treballa amb tota activitat. Fa poc que han començat a treballar nit i dia. Es fonen uns 20,000 quilos de brisa diaris.

—*El Sindicat de Vinyaters de Blancafort*, ha firmat una escriptura de préstec amb el Banc de Valls, per la quantitat de 35,000 pessetes, destinades a la compra, que ja efectuà totseguit, d'uns grans màgatzems, per a bastir-hi el Celler Cooperatiu.

—*La Federació de l'Alt Camp de Tarragona*, ha adquirit una batèdora amb tren complet, oferint-la a la Federació de la Conca de Barbarà per quan ells hagin acabat de batre.

—*El celler cooperatiu de Barbarà*, va avençant lentament; les circumstàncies anormals perquè han atravesat impediran estrenar-lo enguany, raó per la qual el Sindicat Agrícola ha venut a un altre la maquinària que hi era destinada.

—*Els obrers agricultors de Sant Pere de Ribas*, han col·locat la primera pedra d'un edifici social. Amb tal motiu han celebrat una festa en la qual hi parlaren l'advocat llur D. Jesús Pinilla, el diputat per Sabadell D. Francesc Layret i altres diversos oradors de varies societats cooperatives obreres.

Una nova zona de regadiu. — Prenent les aigües de la cegla de Noguera, pertanyent a la Junta de Cequiàtxe de Lleida, es tracta de constituir una comunitat de regants que abarcarà les terres de les partides Gravinelle, Torrent, Ramell, Escarpades, Font, Pont derrocas, Diuanges, Clota, Cadireta, Tapiat, Clamor, Salada i Vinyana, del terme d'Alcarrà; Vilanova de Remolins, del terme de Torres de Segre, i Noguera de Vinyana, del terme de Soses.

—*En la secció de compres i vendes en comú*, el «Sindicat Agrícola de Balaguer i sa comarca», detalla, entre altres molts articles, arroj, bencills, borraces, cabaços, dalles, espardenyas, tişores, filferro, forques, mantes, pales, relles, sacs, sigrons, sucre, xacolata i adobs minerals.

—*La Junta de Defensa de les Aigües de Iriu Mogent*, ha adreçat un telegrama al ministre de Foment protestant, en nom de vint pobles, de que s'hagin concedit al «Sindicat Internacional de Recherches et Etudes Industrielles», les aigües del riu esmentat, per a conduir-les a Barcelona.

—*El Sindicat Agrícola de Linyola*, vist l'excessiu preu que van alcançant els articles de primera necessitat, ha adquirit per als seus socis els primers articles de consum i un gran assortit de calçat.

—*La Federació Agrícola Catalano-Balear*, ha acordat enviar una exposició al cap del Govern sobre les conclusions aprovades a l'Assemblea de Lleida, referent a taxes dels productes agrícoles.

—*El Sindicat Agrícola de Linyola* convocà una reunió per a tractar de la conveniència de comprar maquinària agrícola en comú. No havent-hi hagut unanimitat de parers, és quedaran per ara sense gaudir d'aitals beneficis.

—*El Consell comarcal del Panadés, de la U. V. C.* ha quedat constituït per don Francesc Olivella, president; don Salvador Mata, vispresident; don Martí Vallés, secretari, i vocals, don Josep Pujadas, don Ramón Trabal, don Josep Peret i don Pere Torres.

—*Un Sindicat de criadors de porcs*, sembla que es fundarà molt aviat, a l'objecte d'assortir directament al mercat de Barcelona en combinació amb els sindicats agrícoles comarcals.

—*El mont «Cabana del Moro»*. Als oportuns efectes, en les oficines de la primera divisió hidrològic-forestal hi està de manifest la fitació del mont «Cabana del Moro» de Bescaran, aprovat per R. O. de 16 de maig darrer. Pertany a l'Estat.

—*La Junta regional de ramaders catalans*, d'acord amb la darrera assemblea d'indústries lactees celebrada a Madrid, és proposa crear una secció per a reunir a tots els fabricants de Catalunya interessats en aqueixa rama de la producció.

—*L'exportació de guarans*. L'Institut Agrícola Català de Sant Isidro ha insistit demanant la lliure exportació dels guarans sobrers a Catalunya. No havent-n'hi fet cas en el suprimit ministeri de Proveïments, ha començat ses gestions amb el ministre de Foment.

—*Resultats dels freds tardans*, en molts pobles del Camp de Tarragona és creu que l'actual cullita de garrofes no arribarà al 5 per 100 de lo que reculta ordinàriament.

—*Una forta pedregada* ha destruit ies hortes i vinyats de Mataró.

—*El Sindicat de Castelló de Farfanya* ha presentant al Govern civil de Lleida el reglament de l'Agramadora cooperativa que pensa instal·lar.

—*La Caixa de Crèdit Comunal* de la Mancomunitat, entre altres prestecs que té en estudi, ha acordat proposar que sia concedit el que té sol·licitat el Sindicat Agrícola de Sant Isidre d'Artesa de Lleida.

—*Les 11,354 pessetes* que correspongueren a la província de Barcelona, del crèdit de 4.000,000 de pessetes concedit per la llei de 14 d'agost darrer per a indemnitzar als perjudicats per les pedregades de l'any darrer, han estat repartides pel secretari del Govern civil i la Junta de socors, creada per R. O. de 27 d'octubre darrer.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

El Laboratori d'Anàlisi està treballant una Memòria, on s'estudiaran més de noranta mostres de vins procedents de la costa de Llevant, i s'exposaran també els millors procediments de vinificació per a l'esmentada comarca.

—L'Ajudant del Servei d'Arbres fruiters, don Joan Salom, aprofitant uns dies de llicència, ha sortit fora de Catalunya a fer un estudi del cultiu de l'ametller.

—L'Ajudant de Terra Campa, don Joan Arumí, ha visitat el camp experimental de Palautordera.

—El cap dels serveis de Ramaderia, don M. Rossell i Vilà, ha sortit cap a varis punts de l'estranger, entre'ls quals visitarà Suïssa, per a estudiar les condicions en que podrien els Sindicats proveir-se de vaques de raça Schwitz o suiça.

—L'Ajudant del Servei d'Arbres fruiters ha visitat els camps experimentals de Bellví, Ibars d'Urgell i Alió.

—Els treballs efectuats en el Laboratori dels serveis tècnics d'Agricultura en el mes de juny son els que a continuació és relacionen:

Anàlisis d'anticriptogàmics i insecticides, 4; d'adobs, 10; de vins, misteles i alcohols, 40; d'aliments, 6; altres no classificats, 5. Aquests anàlisis comporten 179 determinacions quantitatives; 102 números i relacions; 4 observacions microscòpiques; 4 assaigs qualitius; 23 informes i certificats.

—En Leandre Cervera, doctor en Medicina i Veterinari, ha estat nomenat tècnic bacteriòleg del Servei de Ramaderia, i en Civil Danés, Veterinari, ha estat nomenat tècnic clínic del mateix Servei.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament a totes les consultes que facin els senyors subscriptors.

M. C. R. LA BISBAL. — La fulla de cep que ens envia no ha arribat a nostres mans en gaire bon estat per a diagnosticar el mal que pateix. No obstant sembla que les taquetes que té son de mildew en estat latent.

Els tractaments de sulfat de coure no han de descuidar-se, doncs si vinguessin humitats podria desenrotllar-se una forta invasió a jutjar per l'estat de la fulla. — Ll. B.

E. T. BARCELONA. — L'afirmació que l'ha preocupat no és gens exagerada. No sé de ningú que s'hagi fet ric o que hagi guanyat diners dedicant-se al negoci a que vosté vol dedicar les seves activitats. Miri, preguntí, observi, faci números servint-se de les dades que li proporciona la seva experiència, i és convencerà. Sol és aconsellable com a negoci *complementari, subsidiari, secundari* per a aprofitar residus o sub-productes de poca valor, no pas com a explotació principal o pitjor encara, única. — A. M.

D. J. B. VILET. — Pels detalls que dona, la malaltia que ataca els seus ceps sembla ésser l'antracnosi. Per a combatre-la pinti, a l'hivern, els ceps amb una solució de àcid sulfúric (oli de vidriol) al 10 per 100. — Ll. B.

Per a la clarificació que demana pot usar dos decilitres de sang fresca per hectolitre o bé 10 grams de gelatina. En el cas d'emprar aquest segon clarificant deu afegir abans uns 8 grams de taní si el vi és blanc. Si és negre o molt astringent no cal. — E. d. Y.

A. O. IBARS D'URGELL.—Es un disbarat escapsar les brocades propiament dites a 30 centímetres del raïm, car com més fulles es deixen, més agostada estarà la fusta.

L'escapsar és útil quan els raïms estan prop de la florida, mes aquest escapsament es fa a 3 o 4 fulles abans del raïm. Però quan la vinya té els raïms ja grossos no és pas aconsellable. Molt llarg fora explicar-li quan és recomenable i quan no. El millor és que, quan vingui a Barcelona, passi per la Direcció d'Agricultura; tindrém una *sentada*, que diuen els castellans. — Ll. B.

A R B R E S

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines - Plàtans - Acàcies

Albes - Pollancs de totes classes

• • • • •

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

SINDICATS

AGRÍCOLS I VINATERS

PER a tota mena de fines per a vi, basses per aigua i construccions de CIMENT ARMAT, la casa

LLUIS SANS

CARRER TRAFALGAR, 14

BARCELONA

té establerta una secció especial de pressupostos i plànols.

VITICULTORS

Novament s'expedeixen els acreditats

Sofres
Schloesing

(Soupor, Minor, Major, Souprenie)

Produits per les importants fàbriques USINES SCHLOESING FRERES & Co., de Marsella, quins resultats per a combatre l'oidium, el mildiu de les fulles i el raïm «black-rots», malalties de les patateres, tomàqueres, melonars i cucs dels arbres fruiters, son ben coneguts i apreciats per tots els agricultors

Agent general per a Espanya

J. DORGE BRAY
Princesa, 14 - BARCELONA

Es demanen sub-agents a les províncies de Girona i Lleyda

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Deu vostè

per a obtenir millor resultat en el tractament contra el «*mildew*» de la vinya, aplicar el

CALDO BORDELEÉS

“ENOL”

i economitza el producte i farà millor treball si l'aplicació és feta per mitjà dels aparells polvoritzadors ECLAIR Vermorel i EXCELSIOR Gobet, legítims.

VICENS VILA CLOSA

(Successor de Kegels y Vila)

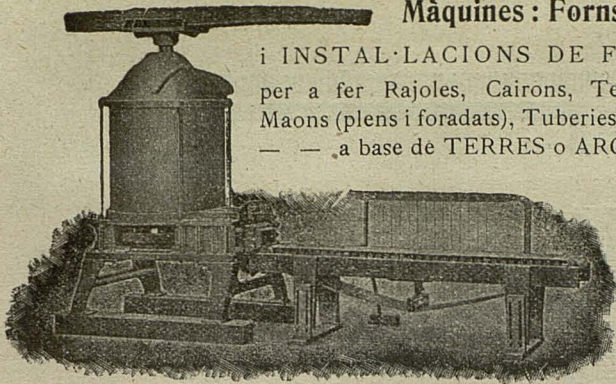
Passatge de Gràcia, 88 : Telèfon 1338 G.

BARCELONA

Maquinària viti-vinícola : Productes enològics i anticriptogàmics.

Demani prospectes

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Màquines : Forns : Accesoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRİQUES
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberies o Canonades,
— — a base de TERRES o ARGILES — —

PREMSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

MESCLA-
DORES de

Instal·lacions de FABRIQUES de CALÇ i CEMENTS morter, etc.

Màquines i Motllos per a ESTUDIS i PROJECTES

per: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

J. F. Villalta, c. E.

(Apartat de Correus) **BARCELONA**

OLIS

COMISSIONS i
REPRESENTACIONS

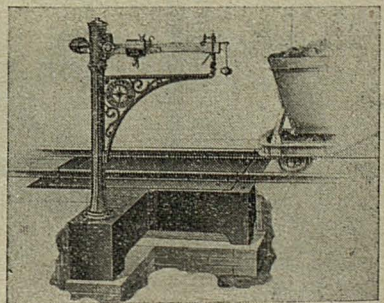
LISINI ANDREU

Comerç, 3 : LLEYDA : Telèfon 411

BÀSCULES ARISÓ

SANS, 12 : BARCELONA

LES UTILITZEN EN QUASI TOTS ELS
SINDICATS, MAGATZEMS D'OLIS I
VINS I INDÚSTRIES, PER LLUR DU-
RACIÓ SEGURETAT I EXACTITUD

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

Caixes d'acer per a guardar valors

PER A OBRIR AMB CLAU I SENSE CLAU

Demantin-se dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

SUPLEMENT IL·LUSTRAT D'AGRICULTURA

EL PARC DE MONTJUIC

ELS JARDINS ON S'EMPLAÇARA LA
EXPOSICIÓ D'INDÚSTRIES ELECTRIQUES

***

